

Shri Govind Guru University, Godhra

B.A Sem -2

Foundation course

પર્યાવરણનો અભ્યાસ

Environmental Studies

Objective : This paper is designed to teach the student about various environmental issues , environmental protection policy of the Government of India and Gujarat

Out come : After successful completion of studies , the students processing adequate of knowledge about environmental issues will pay an important role in the implementation of various environment related programs

એકમ - ૧ : પર્યાવરણના અભ્યાસનું બહુવિદ્યાશાખાકીય સ્વરૂપ

પર્યાવરણની વ્યાખ્યા - પર્યાવરણનું કાર્યક્ષેત્ર અને મહત્વ-પર્યાવરણને અસર કરતા પરિબળો - પર્યાવરણ વિનાશના કારણો અને તેની અસરો - પર્યાવરણ વિનાશ રોકવાના ઉપાયો

એકમ - ૨ : પ્રાકૃતિક સંશોધનો :

- પુનઃપ્રાપ્ય અને પુનઃ અપ્રાપ્ય સંસાધનો -
- પ્રાકૃતિક સંસાધનો અને સંબંધિત સમસ્યાઓ
- વન્ય સંસાધનો : જંગલ વિનાશના કારણો - જંગલનો ઉપયોગ અને અતિશોષણ - આદિવાસી વિસ્તારમાં તેની પડેલી અસરો
- જળ સંસાધનો : ભૂગર્ભ જળ નો ઉપયોગ - પાણીની ઉપલબ્ધીની સમસ્યાઓ.
- ઊર્જા સંસાધનો : -ઊર્જાની વધતી આવશ્યકતા -વૈકલ્પિક ઊર્જાના સંસાધનો
- પ્રાકૃતિક સાધનોના સંરક્ષણની વ્યક્તિગત ભૂમિકા
- ટકાઉ જીવન શૈલી માટે સંસાધનોનો ઉપયોગ

એકમ - ૩ : જૈવ-વૈવિધ્ય :

- પરિચય - વ્યાખ્યા - જનીન વૈવિધ્ય - ભારત અને ગુજરાતનું જૈવ - ભૌગોલિક વર્ગીકરણ જૈવ-વૈવિધ્યનું સંરક્ષણ - સ્વસ્થાને અને બાહ્ય સ્થાને
- પ્રદુષણ ના કારણો - પ્રદુષણના પ્રકાર (સ્વરૂપ) પ્રદુષણને અટકાવવામાં સામાજિક સંસ્થાઓ અને વ્યક્તિગત ભૂમિકા

એકમ - ૪ : માનવ વસ્તી અને પર્યાવરણ :

વસ્તીવધારો અને પર્યાવરણ પર તેની અસરો – માનવ અધિકારો – મુલ્ય શિક્ષણ –
પર્યાવરણ અને માનવ સ્વાસ્થ્ય અંગેની ભૂમિકા – મુલ્ય શિક્ષણ – મહિલા અને બાળકલ્યાણ

Book Recommended :

- (૧) પર્યાવરણ અભ્યાસ ન્યુ પોપ્યુલર પ્રકાશન , સુરત
- (૨) પર્યાવરણ નીરવ પ્રકાશન ,અમદાવાદ
- (૩) પર્યાવરણ અધ્યન શ્રી એરચ ભરૂચા
- (૪) Economics of Social sector and Environment Bhatt B.K
- (૫) Economics of Human Resources – Education Bhatt B.K & other's

પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ

Note : Question From each unit must be asked.

Q :- 1 વિગતે જવાબ આપો.

ગુણ:-૨૦

અથવા

(અ) અને (બ) (દરેક ૧૦ ગુણના)

(એકમ - ૧ માંથી પૂછવું.)

Q :- 2 (અ) અને (બ) (દરેક ૧૦ ગુણના)

ગુણ:-૨૦

અથવા

(અ) અને (બ) (દરેક ૧૦ ગુણના)

(એકમ - ૨ માંથી પૂછવું.)

Q :- 3 વિગતે જવાબ આપો .

ગુણ:-૨૦

અથવા

વિગતે જવાબ આપો.

(એકમ - ૩ માંથી પૂછવું.)

Q :- 4 વિગતે જવાબ આપો .

ગુણ:-૨૦

અથવા

વિગતે જવાબ આપો.

(એકમ - ૪ માંથી પૂછવું.)

Q :- 5 વૈકલ્પિક પ્રશ્નો (MCQ)

ગુણ:-૨૦

જેવા કે એક - બે વાક્યમાં જવાબ આપો

ખાલીજગ્યા, વિકલ્પ પસંદ કરો વગેરે.

(એકમ - ૧ થી ૪ માંથી પૂછવું.)

(પ્રત્યેક વિકલ્પ ૧ ગુણનો પૂછવો.)